

PROJECTE DEL NOMENCLÀTOR OFICIAL DE LA TOPONÍMIA MAJOR DE CATALUNYA

JOSEP MORAN I OCERINJAUREGUI

ANTECEDENTS

Com a antecedent primer d'aquest projecte, hem d'esmentar el fet que la Generalitat de Catalunya encarregà a l'Institut d'Estudis Catalans, per decret del 20 d'abril de 1931, la realització d'una llista dels noms de municipis de Catalunya, que la Secció Filològica encomanà a una ponència formada per Pompeu Fabra, Josep M. de Casacuberta, que era el director de l'Oficina de Toponímia i Onomàstica (creada l'any 1921), i Joan Coromines, que col·laborà en aquesta oficina.

A partir d'aquesta llista i a mesura que fou legalment possible, els municipis que presentaven alguna forma en la seva denominació oficial que divergia de la lingüísticament correcta, per regla general van resoldre aquestes diferències; recordem, en aquest sentit, els canvis de *Villanueva y Geltrú* per *Vilanova i la Geltrú*, *San Quirico de Besora* per *Sant Quirze de Besora* o *Bañolas* per *Banyoles*. Però alguns municipis no han consentit d'efectuar-hi cap correcció en aquest sentit, de manera que encara presenten en la seva denominació formes incorrectes, com *Torrelavit* per *Terrassola i Lavit*.

Per altra banda, les necessitats socials modernes requereixen un reconeixement oficial de la toponímia normativa més enllà de les denominacions estrictes dels municipis i de les entitats menors reconegudes, com són la cartografia oficial i privada, les obres de referència, guies de viatge i de navegació, llibres de text i altres obres similars, i també la retolació.

EL PROJECTE ACTUAL

Amb la finalitat de cobrir aquestes necessitats, a proposta de la Comissió de Política Cultural, el Parlament de Catalunya va aprovar la Resolució 563/V del Parlament de Catalunya (7.5.1998), per la qual encarrega al Govern l'elaboració, amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans, d'un Nomenclàtor Oficial de la Toponímia Major de Catalunya, que, a més dels noms de caràcter territorial (comarques, parcs naturals), comprèn principalment els nuclis de població (municipis i veïnats), els elements arquitectònics singulars de caràcter monumental (per exemple, *monestir de Poblet*, *castell de Requesens*), els orònims (*el Montsec*) i hidrònims (*el Segre*) més importants, i també les vies de comunicació bàsiques (*túnel del Cadí*, *aeroport de Barcelona*).

I al mateix temps demana que, un cop publicat aquest nomenclàtor oficial, els ajuntaments dels municipis que tinguin una denominació oficial lingüísticament incorrecta, modifiquin aquesta denominació.

Participen en aquest projecte dirigit per la Direcció General de Política Lingüística, l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC), els departaments de Cultura, de Governació, d'Economia i de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, el Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) i l'Associació i la Federació Catalana de Municipis, a més de l'Institut d'Estudis Catalans per mitjà de l'Oficina d'Onomàstica de la Secció Filològica (Odo).

OBJECTIU

El Nomenclàtor Oficial de la Toponímia Major de Catalunya inclourà aproximadament 40.000 topònims i té com a termini de realització el segon semestre de l'any 2003. Aquesta toponímia serà oficial a partir del moment de la seva publicació, per la qual cosa el Govern emprendreà les mesures necessàries perquè la toponímia de tota la cartografia, de les obres de referència, dels llibres de text i de la retolació s'ajusti a la denominació que figuri al nomenclàtor.

La presentació tindrà una base cartogràfica, és a dir, un mapa per a cada municipi, en el qual s'inclouran, a més de la toponímia, altres dades de tipus geogràfic i estadístic, com extensió en Km², població, etc. A més, és clar, hi haurà diverses llistes generals que recolliran i relacionaran els topònims inclosos en tots els mapes de l'obra.

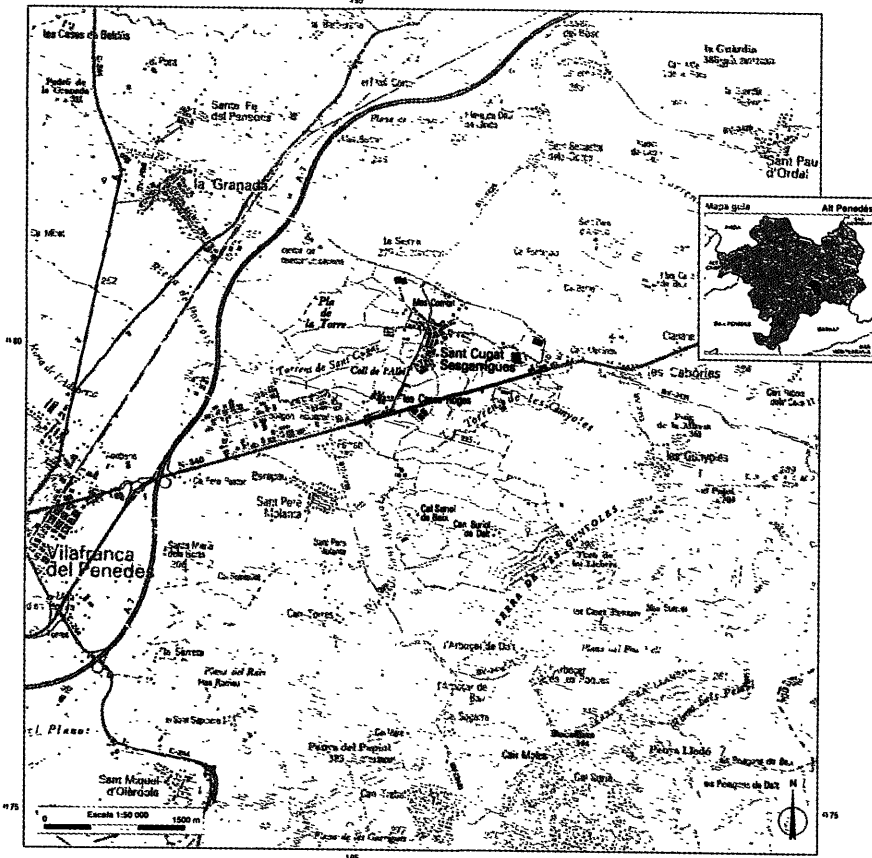
DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL DEL NOMENCLÀTOR

L'Institut Cartogràfic de Catalunya realitza la selecció de topònims de base i la seva situació en la cartografia. Aquest material és lliurat a l'Odo de l'IEC, i aquesta oficina seguidament el trasllada als centres i serveis del CPNL per tal que en realitzin la comprovació de camp, i al mateix temps l'Odo fa les comprovacions bibliogràfiques pertinents. Un cop contrastades aquestes comprovacions, es realitza la llista definitiva, per comarques, a fi que l'ICC pugui iniciar el tractament final per a la seva publicació, en el qual s'inclouran les dades geogràfiques i estadístiques a què ens hem referit, facilitades pels diversos organismes que hi intervenen.

Tot aquest procés, complex i alhora limitat en el temps, requereix una gran dedicació de les diverses parts que hi intervenen, pel fet que es tracta d'una tasca vasta i difícil, però que esperem que sigui reeixida i que faci un bon servei a la nostra societat. I en aquest sentit volem remarcar la participació ben activa dels membres del CPNL, que hi han fet i hi fan un esforç considerable, i que sens dubte, com que estan ben implicats en el seu territori respectiu, aquesta feina de tots plegats contribuirà a una conscienciació general, sobretot per part de les autoritats locals, del valor cultural i identificatiu de la toponímia genuïna i la necessitat que sigui protegida degudament.

Exemple de pàgina del nomenclàtor oficial de Catalunya.

Sant Cugat Sesgarrigues Alt Penedès

Sant Cugat Sesgarrigues

Cep municipal . . . . . Sant Cugat Sesgarrigues
 Superfície (Km²): 6,24
 Altitud (m) 266
 Codi estadístic 8206

Taxes de tractament de la població (1991-1996)			
1991-1992	1993-1994	1995-1996	1997-1998
10,08	19,89	9,81	

Població ocupada per sector d'activitat (%)				
Sector	1991-1992	1993-1994	1995-1996	1997-1998
Agri.	14,07	31,30	31,62	42,81
Ind.				37,7

Distribució dels usos del sòl (%)			
Sector	1991-1992	1993-1994	1995-1996
Sòl urbà	12,37	87,82	19,81

Composició del sòl (%)			
1991-1992	1993-1994	1995-1996	1997-1998
11,40	48,81	34,76	9,84

Nivells d'instrucció (%)				
1991-1992	1993-1994	1995-1996	1997-1998	1999-2000
11,40	48,81	34,76	9,84	70,2

Distribució per grans grups d'edat (%)			
1991-1992	1993-1994	1995-1996	1997-1998
12,37	87,82	19,81	75,2